

УДК 796.85:799.3

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ СТІЛЕЦЬКОГО ХОРТИНГУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Василь МАЗІН¹, Сергій ЄЛІН¹, Олексій ШИЛО²

¹ Національний університет

«Запорізька політехніка», м. Запоріжжя, Україна

² Національний університет оборони

України, м. Київ, Україна

Ефективним засобом реалізації завдань, визначених у Законі України № 3724-IX (2024), є стрілецький хортинг – доступний і безпечний вид фізичної підготовки для учнівської молоді. За ініціативи С. Єліна та методистів Комунарського районного центру молоді та школярів, за підтримки кафедри управління фізичною культурою та спортом Національного університету «Запорізька політехніка», розроблено програму «Стрілецький хортинг» (2023) для позашкільної військово-патріотичної освіти.

Програма охоплює теми безпеки поведінки зі зброєю, технічні характеристики озброєння, стрільбу, тактику бою, домедичну допомогу та мінно-вибухову безпеку. Використовують авторський метод гарячого холостіння та сучасна пневматична зброя. Заняття проводять тричі на тиждень по 60 хв. Програму впроваджено в Комунарському центрі молоді та Запорізькому військовому лицейі.

Дослідження за участю 30 дітей і підлітків трьох вікових груп (10–12, 13–15, 16–17 років), які займаються в Запорізькому осередку Національної федерації Стрілецького хортингу України (n=30), показало ефективність програми. Учасники тренувалися від 4 до 10 разів на місяць. Усі заняття відповідали нормам безпеки, а участь була добровільною з письмової згоди батьків.

Тестування проведено на початку та наприкінці року. Перша група вправ оцінювала вправність у поводженні зі зброєю (розбирання – збирання пістолета, зокрема пневматичного Sig Sauer Air 1911, який складається з 10 основних частин, автомата Калашникова, помпової рушниці). Друга група – вправи «П'ятірка», що визначали рівень стрілецької спритності.

Статистичний аналіз показав суттєве поліпшення результатів у всіх вправах, спрямованих на виявлення вправності поводження зі зброєю. Наприклад, час на розбирання – збирання пістолета зменшився від 46,05 с до 34,82 с.

Також у вправах, спрямованих на виявлення вправності поводження зі зброєю, виявлено кореляції між віком і результатами: молодші учасники показували гірші результати, однак відмінностей між середньою та старшою групами не спостерігали. Збільшення кількості тренувань поліпшувало результати в деяких вправах, зокрема з пістолетом і рушницею. Водночас у вправі з автоматом Калашникова значної кореляції не виявлено.

У вправах на точність і швидкість стрільби («П'ятірка» для пістолета і гвинтівки) також зафіксовано поліпшення, зокрема для пістолета середній час виконання вправи зменшився від 8.00 с до 7.07 с. Водночас констатовано, що кількість тренувань тут не мала статистично значущого впливу на результативність виконання вправи.

Відзначимо, що на основі статистичного матеріалу, зібраного під час реалізації цієї програми, на основі обчислення 20, 40, 60, 80 перцентилів визначено рівні виконання таких контрольних вправ для дітей і підлітків 9–17 років. Зокрема, встановлено межі рівнів (низького, нижчого за середній, середнього, вищого за середній, високого) для всіх контрольних вправ.

Ще одним результатом нашої роботи стала технологія описання вправ стрілецького хортингу за стандартним топосом – структурною моделлю, яка містить вихідне положення спортсмена перед

початком дії (стійку, положення зброї, початкове положення рук, додаткові вказівки) сутність дії (що саме виконують, у якій послідовності) умови завершення дії (коли вважають, що вправа закінчена) особливості вправи (специфіку, штрафи, методичні акценти, техніку безпеки тощо).

Отже, програма «Стрілецький хортинг» підтвердила свою ефективність і адаптивність. Вона сприяє формуванню навичок безпечного й точного поводження зі зброєю та може бути важливим елементом початкової військової підготовки молоді в умовах сучасної безпекової ситуації в Україні.

Список використаних джерел

1. Верховна Рада України. (2024). Закон України № 3724-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи початкової загальновійськової підготовки». Голос України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3724-IX>
2. Єлін, С., Шило О. & Хохлова, І. (2023). Стрілецький хортинг: Навчальна програма з позашкільної освіти військово-патріотичного напрямку (основний рівень – 1 рік). Комунарський районний центр молоді та школярів Запорізької міської ради.